

ANYAGI-TECHNIKAI BIZTOSÍTÁS

A MAGYAR HONVÉDSÉG RUHÁZATI GAZDÁLKODÁSÁNAK JELLEMZŐ VONÁSAI

*Pakocs Zoltán*¹

A Magyar Honvédség ruházati gazdálkodása a személyi állomány ruházati ellátásához, a szolgálat hatáskörébe tartozó szolgáltatási szükségletek kielégítéséhez szükséges szakanyagokkal, jóváhagyott költségvetési előirányzatokkal és pénzkeretekkel való gazdálkodási tevékenységek összessége. Magába foglalja a szükségletek tervezését, a szakanyagok beszerzését, a készletek megalakítását, tárolását, elosztását, az állomány folyamatos ellátását, a szolgáltatások biztosítását, selejtezések végrehajtását és a gazdálkodás elemzését, értékelését.

Két fő területe a központi és a csapatgazdálkodás. Az MH *Ruházati Szolgálatfőnökség*, mint felsőszintű gazdálkodó szerv és az MH *Ruházati Ellátó Központ*, mint központi ellátó szerv központi gazdálkodási tevékenységet, a *katonai szervezetek ruházati szolgálatai* pedig csapatgazdálkodást folytatnak.

A ruházati gazdálkodás alapvetően *pénz-, illetve pénzkeretgazdálkodás formájában* valósul meg. Alapját az anyagtartalomban és értékben meghatározott normák, normatívák, illetve felszámítható ruházati illetmények, valamint a jóváhagyott költségvetési előirányzatok és pénzkeretek képezik. A harckészültségi és mozgósítási rendeltetésű állandó szinten tartandó készletek, valamint a sátor és hálósák biztosítása azonban természetben történik.

Szükségletek tervezése

A szükségletek *tervezésének célja*, hogy a katonai szervezetek rendeltetészerű feladatának ellátásához a szükséges ruházati szakanyagok

1 Pakocs Zoltán alezredes, MH Ruházati Szolgálatfőnökség, gazdálkodási főtiszt

a megfelelő helyen, időben a szükséges mennyiségben és minőségben biztosítottak legyenek.

Az MH szintű költségvetési tervet a ruházati normák, a létszám és egyéb alapadatok, valamint a kiemelt feladatok költségei alapján *központi és csapatelőirányzat* szerinti bontásban a felsőszintű gazdálkodó szerv tervezi. A katonai szervezetek az értékben meghatározott *normák és a felszámítási jogcímek* számadatai alapján felszámítják ruházati illetményeiket, *megtervezik azok felhasználását* és – ezzel összefüggésben – költségvetési előirányzat szükségleteiket, amelyek biztosítása a jóváhagyott költségvetés függvényében az előljáró szervek útján történik.

A ruházati illetmények felhasználását, a beszerzendő cikkek mennyiségét, az elvégzendő szolgáltatásokat *beszerzési tervekben és számvetésekben* tervezik. A tervek kidolgozásakor alapvető szempontként az előírt követelményeket, a megoldandó feladatokat, a gazdálkodás tapasztalatait, az előző időszak főbb statisztikai adatait, a gazdálkodás elemzéséből levont következtetéseket, az ellátandó létszámokat, a meglévő készletek mennyiségét és minőségét, és a rendelkezésre álló ruházati illetmény összegeit veszik figyelembe.

A tervezés során kerülnek összehangolásra a lehetőségek (rendelkezésre álló illetmény) az anyag és szolgáltatási szükségletekkel, költségvetési előirányzat igényekkel.

Beszerzés

A katonai szervezetek a *beszerzési tervekben*, illetve *számvetésekben* tervezett adatok alapján készítik el megrendeléseiket, szerzik be az ellátáshoz szükséges cikkeket, illetve kötik meg a szolgáltatási szerződéseket. A ruházati anyagokat, felszerelési cikkeket a pénzkeretgazdálkodás keretében a *központi ellátó szervtől*, az irodaszer és védőruházati cikkeket pedig a költségvetési előirányzat terhére a *kereskedelemből* szerzik be.

A központi beszerzések az előírt gazdálkodási irányelvek, az ellátandók szükségletei, megrendelései, a meglévő készletek, a fogyásadatok, a tervezett *költségvetési előirányzatok* és egyéb a beszerzésekre ható információk figyelembevételével, valamint a *pályáztatás* során beérkezett ajánlatok értékelése alapján történnek.

A pályázatok elbírálásánál a döntésre kijelölt bizottság alapvetően a termékek műszaki–minőségi paramétereit, a gyártási kapacitást, a műszaki–technológiai hátteret, a beszerzési árat és a piaci megbízhatóságot veszi figyelembe.

Készletképzés

A ruházati készletek harckészültségi (mozgósítási) rendeltetésű *nem csökkenthető*, valamint a kiképzés és a működés folyamatos biztosítását szolgáló *fenntartási* készletekből tevődnek össze.

A *nem csökkenthető készlet* magába foglalja a béke és a tartalékos állomány hadiruházati komplettjeit, a kiegészítő és egyéb normák cikkeit, a csapat, tartalék és alkalmazási készleteket.

A *fenntartási készletnek* mennyiségben, cikkenkénti összetételében és minőségben alkalmasnak kell lennie a feladatoktól, alkalomtól és időjárástól függő öltözeti, felszerelési, pihentetési szükségletek kielégítésére, az elhasználandó cikkek pótlására, a tisztítással, karbantartással kapcsolatos cserékre és az ellátás zavartalanságát biztosító tartalékolásra.

A katonai szervezetek ruházati összkészletén belül a ruházati anyagok és felszerelési cikkek egy része (pl. sorállomány és sorkatonai beosztású továbbszolgáló állomány hadiruházati komplettjei, pihentetési anyagok) *harckészültségi és fenntartási igényt* is kielégít.

A *csapatgazdálkodás* során az ellátás és készletgazdálkodás alakulásának folyamatos figyelemmel kísérését, a készletelemzések és a beszerzések tervezésének reálisabbá tételét minimális és maximális készletmutatók alkalmazása segíti elő.

Ellátás

Az *ellátási tevékenység* magában foglalja a katonai szervezetek működéséhez, valamint a személyi állomány követelmények szerinti ellátásához szükséges ruházati szakanyagok kellő időben, megfelelő mennyiségben és minőségben a felhasználók rendelkezésére bocsátását.

A hivatásos és közalkalmazotti állomány ruházati ellátása *egyéni gazdálkodáson* alapul.

A hivatásos állomány előírt öltözetéhez szükséges cikkeket (köznapi, társasági, ünnepi, gyakorlóruházat, felszerelési anyagok) az évenként meghatározott *ruházati illetményből* saját szükségleteiknek megfelelően, egyénileg a katonai ruházati boltokból szerzik be.

A továbbszolgáló (szerződéses) állomány a beosztásának megfelelő állománykategória szerinti ellátásban részesül.

A honvédségi közalkalmazottak évente *ruházati költségtérítésben részesülnek*, a meghatározott munka-, illetve polgári ruházati cikkeket a kereskedelemből veszik meg.

A sorállomány ellátása a kiképzéshez, a szolgálati feladatokhoz, a szabadidő kulturált eltöltéséhez, az időjárási viszonyoknak megfelelő – pénzkeretek terhére beszerzett – ruházati anyagokkal (kimenő-, gyakorló- és sportruházat, ágynemű és felszerelési anyagok) *természetben történik*. Típusától függően a kimenőruházat általános és hadihajós, gyakorlóruházat általános, harckocsizó, ejtőernyős, repülőszerelő és hadihajós lehet.

Az állományt – munkakörétől függően – a szolgálat ellátással, illetve munkavégzéssel összefüggő veszélyek elleni védelme, egészsége és testi épsége megóvása érdekében a munkavédelmi előírásoknak megfelelő, a végzett munkához ténylegesen szükséges *általános egyéni védőeszközökkel* is ellátják.

Szolgáltatás

A ruházati szolgálat gazdálkodási hatáskörébe tartozó szolgáltatás *magába foglalja* a ruházati anyagok rendszerben tartása érdekében végzett tevékenységeket, amely során az ellátottnak biztosított, hogy ruhaneműjét szükséglete szerint válthassa és mindig megfelelő öltözetben jelenhessen meg.

A szolgáltatások igénybevételének gyakoriságát az *általános higiéniai és esztétikai követelmények* határozzák meg. Biztosítani kell, hogy az öltözetek tiszták, jól karbantartottak legyenek, az elszennyeződött ruházati cikkek cseréje végrehajtható legyen.

A ruházati anyagok meghatározott cikkeit a használók *egyéni*leg tartják karban, amelyhez a szükséges eszközöket és tisztítószerket a sorállomány részére a katonai szervezetek ruházati szolgálatai folyamatosan biztosítják.

A sorállomány mosási, karbantartási kötelezettségét meghaladó mosatási, valamint vegytisztítási igényeket komplex szolgáltatás (mosás, vegytisztítás, vasalás, javítás, szállítás) keretében a *Centrál Mosodák RT* üzemei elégték ki.

Selejtezés

A rendeltetésszerű használatra *alkalmatlanná vált, gazdaságosan már nem javítható* ruházati anyagokat és felszerelési cikkeket központilag az MH REK raktáraiban vagy a katonai szervezeteknél selejtezik.

Az MH valamennyi katonai szervezetére kiterjedő selejtezési hatáskörrel az *MH RSZF*, illetve átruházott hatáskörben az *MH REK* kijelölt személyi állománya rendelkezik.

Külön intézkedésben meghatározott cikkeket az önállóan gazdálkodó katonai szervezetek *hadtápfőnökei* bizottságilag selejtezik.

A selejtezést a cikkek alapanyagától és jellegétől függően olyan – mindennemű visszaélést kizáró – módon (pl. egyes részek levágással, szétdarabolással, összetöréssel, bélyegzéssel, lyukasztással, megsemmisítéssel, stb.) jelölik, hogy a kiselejtezés ténye szembetűnően maradandó legyen.

Elemzés és értékelés

A gazdálkodás elemzése és értékelése lehetővé teszi a rendeltetés szerinti feladatok és azok gazdasági–pénzügyi vonatkozásainak tudatos és tervszerű egybevetését, amely során megállapításra kerülnek a *pozitív és negatív* tendenciák, ezek okai, összefüggései és következményei.

A gazdálkodási év zárását követően a gazdálkodási időszak eredményeiről, a feladatok teljesítéséről, az anyagi és pénzeszközök felhasználásáról, a gazdálkodás tapasztalatairól az *önállóan gazdálkodó katonai*

szervezetek, az alárendeltekre vonatkozóan az előjáró szervek ruházati szolgálatai gazdálkodási beszámolót készítenek.

A beszámoló a következő fő területekre terjed ki: célkitűzések, fő feladatok teljesítésének értékelése, költségvetési előirányzat gazdálkodás, készletgazdálkodás, személyi állomány ellátásának helyzete, szolgáltatások teljesítése, anyagi fegyelem alakulása, szakállomány felkészültsége.

A beszámolókbán rögzített értékelések megfelelő információkat adnak a gazdálkodási helyzet megítéléséhez és a soron következő feladatok, célkitűzések megfogalmazásához.